

αὐτῶν καὶ κυρτοί. Οἱ μὲν στηρίζονται ἐπὶ ῥάβδου, οἱ δὲ ἐπὶ βακτηριῶν, καὶ εἰς μόνος εἶναι βωδὸς καὶ κωφός. Πάντες ὅμως εἶναι τοσοῦτω καταβεβλημένοι καὶ κεκυφότες ἕνεκα τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἐργασίας, ὥστε νομίζεις ὅτι βλέπεις ἀγέλην θυμάτων ὠθουμένην πρὸς τὸν τάφον ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ θανάτου.

Ὁ Λαυρέντιος Στέβενς, οὗ τινος αἱ χεῖρες ἐγγίζουσι σχεδὸν τὴν γῆν, ἔρχεται πρῶτος, καὶ ὁ τυφλὸς Βάας, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ πάπου τοῦ μυλωθροῦ, φαίνεται τελευταῖος.

Μόνοι οἱ γέροντες οὗτοι ἐπέζησαν εἰς τοὺς κατοίκους ἐκείνους τοῦ χωρίου οἱ τινες εἶδον τὸν Ἰωάννην νέον, σφριγῶντα καὶ ὑπερήφανον. Μετὰ τούτους δὲ ἤρχοντο οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πάντες προσκεκλημένοι εἰς τὸν γάμον.

Ἡ συνοδία εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐνῶ τὸ μουσικὸν ὄργανον διεσκόρπιζεν ἐπίσημον μελωδίαν. Ὁ δὲ νέος ποιητὴς κύψας πρὸς τὴν γῆν καὶ λαβὼν λεπτὸν κάλαμον ἐκράτησε τὴν μίαν ἄκρην καὶ ἔδωκε τὴν ἄλλην εἰς τὸν ὁδοιπόρον του.

— Τί βιάζεσαι; ἠρώτησεν οὗτος.

— Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ ἐξῆψε τὴν φαντασίαν μου, καὶ θέλω νὰ μάθω ἂν θὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὴν περιγράψω.

Ὁ ἕτερος συνέτριψε τὸν κάλαμον, καὶ ὁ νέος ποιητὴς ἔρριψεν εὐθὺς τὸ ἰδικόν του τεμάχιον εἰπὼν περίλυπος! — Ἐχασα!

Ἴδου λοιπὸν διὰ τί ὁ μὴ ποιητὴς διτγῆθη εἰς ὑμᾶς, φίλτατοι ἀναγνώσται, τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥόζας. Δυποῦμαι δὲ διὰ τοῦτο, διότι ἂν ἐκέρδαιεν ὁ ποιητὴς θὰ ἀνεγινώσκετε στίχους ἑναρμονίους καὶ γλυκεῖς. Εἴθε ὁ κλῆρος ν' ἀποφασίσῃ ἄλλοτε ἄλλως!

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΝΑΞΟΥ.

Je donne mon avis, non comme bon,
mais comme mien. (Montaigne.)

I. Δεμιγάλλας II. Καλλιδοῦρη ἱατρῷ χαίρειν.

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 500 φυλλ. τῆς *Πανδώρας* ⁽¹⁾, ἀνέγνων τὴν περὶ ἀρχαιοτήτων Νάξου ἀξιόλογον πρὸς τὸ Β. ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργεῖον ἐκθεσιν ὑμῶν, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον εὐχαριστήθην ὅσον εἶδον ἐν αὐτῇ ἀκριβέστερον ἀναφερομένης τὰς πρὸ μικροῦ παρ' ἐμοῦ δύο ἀρχαίας ἐπιγραφάς ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ καταχωρισθείσας ⁽²⁾. Ἐπίτραπήτω μοι ὅμως, ἀξιότιμε συνάδελφε, ἵνα παρατηρήσω ὅτι ἡ τελευταία λέξις τῆς ἐπὶ τῆς ἀνα-

βάθρας τῆς οἰκίας Παγκάλου εὐρισκομένης ἐπιγραφῆς ἔχει ὅπως ἐγὼ ἐδημοσίευσα, δηλαδή ΑΜΦΙΑΗΜΥΔΩΝ καὶ οὐχὶ ΑΜΦΙΑΗΜΥΔΟΝ, ὡς θέλετε πληροφορηθῆν ἐκ τοῦ ὧδε ἐπισυνημμένου ἐκτυπώματος. Καὶ ναὶ μὲν ἀληθές ὅτι τὸ προτελευταῖον αὐτῆς στοιχεῖον ὑπάρχει κακῶς ἐγκεχαραγμένον δίκην ἀνωμάλου Ο μετὰ μιᾶς κατὰ τὴν βάσιν αὐτοῦ ἐκατέρωθεν στιγμῆς· ἀλλ' αἱ ἐν λόγῳ στιγμαὶ θεωρητέαι ὡς ἀποτελοῦσαι τὰς ἄκρας τοῦ Ω καὶ οὐδόλως ἀσκόπως ἐγχαραχθεῖσαι. Τὸ δὲ πέμπτον τῆς αὐτῆς λέξεως στοιχεῖον φαίνεται μοι Α καὶ οὐχὶ Δ, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξηφανίσθῃ διὰ τῆς προστριβῆς ἡ κατὰ τὴν βάσιν τοῦ στοιχείου τούτου γραμμὴ ἀφοῦ αἱ πλάγαι καὶ τὰ παρακείμενα λοιπὰ στοιχεῖα μένουναι σῶα.

Τὸ δὲ ὡς μετρολογικὸν παρ' ἡμῶν θεωρούμενον μάρμαρον, ἐξεληφθῇ ὡς τοιοῦτον καὶ ὑπὸ τοῦ μετ' ἐμοῦ παρατηρήσαντος αὐτὸ ἀξιότιμου ἡμῶν συνδέλφου Κ. Δαμηράλη. Ὁ δὲ διάσημος ἀρχαιολόγος Κ. Ἐντζιος, ὁ καὶ γραμματεὺς τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, πρὸς ὃν ἔγραψα περὶ τούτου, ἀπήντησέ με φιλοφρόνως, ὅτι διστάζει νὰ ἐπιφέρῃ γνώμην πρὸς τί κυρίως ἐχρησίμευε τὸ μάρμαρον τοῦτο. Τὸ πείθόν με ὅμως ὅτι ὠρισταὶ πρὸς καταμέτρησιν τοῦ χρόνου καὶ οὐχὶ τῆς τῶν ῥευστῶν ποσότητος, ἐστὶν ἡ διὰ χαλκίνου τριχοειδοῦς σωλῆνος συμπλήρωσις τῶν κατὰ τοὺς πυθμένας κοιλωμάτων αὐτοῦ ὀπῶν. Καὶ τῶνόντι, ἂν τὰ ἐν λόγῳ κοιλώματα ἐχρησίμευον πρὸς καταμέτρησιν ῥευστῶν, ἔπρεπεν αἱ κατὰ τοὺς πυθμένας ὀπαὶ νὰ κλείωνται ἐντελῶς διὰ καταλλήλου πώματος, εἰς τρόπον ὥστε ἀφαιρουμένου τούτου νὰ καταρρέῃ ἄνευ δυσκολίας τὸ ἐμπεριεχόμενον, ἐνῶ ἀπεναντίας οἱ ἐν αὐταῖς τριχοειδεῖς σωλῆνες καὶ μετὰ μεγίστης δυσκολίας, ὡς δὲν σὰς λανθάνει, κλείονται, καὶ τὴν ῥεῦσιν τῶν ὑγρῶν δυσκόλως καὶ μετὰ πολλῆς βραδύτητος ἐπιτρέπουσιν, ὅπερ ὡς πᾶς τις γινώσκει ἀπαιτεῖται πρὸς καταμέτρησιν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος.

Τὸ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ μαρμάρῳ πέμπτον κατὰ σειρὰν τρυβλιοειδὲς κοίλωμα, τὸ καὶ ἄνευ ὀπῆς κατὰ τὸν πυθμένα, κατ' ἐμὴν μὲν γνώμην ἐχρησίμευεν εἰς ἀπόθεσιν τοῦ καθαρισμένου σπόγγου, πρὸς ἀποταμίευσιν τοῦ καταμετρομένου ῥευστοῦ, οὐδόλως ὅμως φαίνεται ὅτι τὸ τρυβλιοειδὲς τοῦτο κοίλωμα ἦτο ὠρισμένον πρὸς τὸν παρ' ὑμῶν ὑποτιθέμενον τοῦ

¹⁾ Τόμ. ΚΑ', σελ. 462.

²⁾ Δότ. σελ. 130.

Α
Μ
Φ
Ι
Ν
Η
Μ
Υ
Δ
Ω
Ν

τον σκοπόν, διότι τὸ μὲν ἐκ τῶν κοιλωμάτων τῶν ἐντὸς τῆς σκαφοειδοῦς κοιλότητος ὑπερεκχειλίζον ῥευστὸν ἠδύνατο κάλλιστα νὰ μένῃ ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ σκαφοειδεῖ κοιλότητι, τὸ δὲ ἐκ τῶν κοιλωμάτων τῶν ἐκτὸς τῆς σκαφοειδοῦς κοιλότητος κειμένων, τίνι τρόπῳ ἤθελεν ἐπισωρεύεσθαι ἐν τῷ ἀναφερομένῳ τρυβλιοειδεῖ κοιλώματι;

Τὸ δὲ ὁμοίμορφον τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μαρμάρου τῷ παρ' ὑμῶν ἀναφερομένῳ καὶ ἐν Γυθείῳ εὑρεθέντι μετρονομικῷ μαρμάρῳ, οὐδόλως ὑποστηρίζει τὴν ταυτότητα τῆς χρήσεως αὐτῶν, τῆς πάντῃ μάλιστα διαφόρου ἀποδεικνυομένης ἐκ τῆς προσθήκης τῶν τριχοειδῶν σωλήνων ἐν τοῖς κοιλώμασι τοῦ ἐν Νάξῳ.

Οὐδ' ἐκ τῆς τῶν κοιλωμάτων τοῦ μαρμάρου τούτου χωρητικότητος, τῆς κατὰ προσέγγισιν ἀντιστοιχούσης τοῖς γνωστοῖς τῶν ἀρχαίων μέτροις, ἔπεται κατ' ἀνάγκην, ὅτι το ἐν λόγῳ μάρμαρον ὄρισται πρὸς καταμέτρησιν ὕγρων, διότι ἐνδεχόμενον ἢ αὐτὴ τῶν μέτρων χωρητικότης συνδυαζομένη μετὰ τῆς διαμέτρου τῶν τριχοειδῶν σωλήνων, νὰ διατηρῇ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ῥεῦσιν τοῦ ἐν τοῖς κοιλώμασιν ὕγρου, ἐφ' ὅσον διαρκοῦσι καὶ αἱ καταμετρητέαι χρονικαὶ διαστάσεις.

Ταῦτα ὑποβάλλων, ἀξιότιμε συνάδελφε, εἰς τὴν ἐμβριθῆ ἡμῶν σκέψιν πρὸς ἀκριβεστέραν τοῦ πράγματος ἔρευναν διατελῶ κτλ. I. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΑΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΝΗΣ.

ΟΝΑΙΤΕΛΗΣ
ΕΝ ΠΟΛΕΜΩΙ
ΧΑΙΡΕ.

Ἡ ἐπιτάφιος αὕτη ἐπιγραφή ἐπὶ κοινοῦ λίθου, ἐντετειχισμένου ἐντὸς τείχους ναοῦ τινος μικροῦ, εὑρέθη ἐν τῇ καλουμένῃ *Τραχήλᾳ* τοῦ δήμου Λεύκτρου ἐπαρχίας Οἰτύλου κάτωθεν τοῦ χωρίου *Κουτήφαροι* παρὰ τὴν παραλίαν, ὅπου ὑπάρχει χωρίδιόν τι ἐκ 26—28 οἰκιῶν καὶ λιμὴν, πρὸς δὲ καὶ ἀκρωτήριον ἐκτεινόμενον καὶ εἰσχωροῦν, οὕτως εἰπεῖν ἐντὸς τῆς θαλάσσης ὡς τράχηλος ἀνθρώπινος, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία προήλθε κατὰ λακωνικὸν ἰδιωτισμὸν *Τραχήλα*. Σχηματίζει δὲ διὰ τῆς εἰς τὴν θάλασσαν εἰσχωρήσεως ταύτης νησίδα *Πέφνον* τὸ πάλαι καλουμένην, ὅπου, κατὰ Πausανίαν, ἐγεννήθησαν οἱ Διόσκουροι. Κάστῳ καὶ Πολυδεύκῃ, ἀδελφοὶ τῆς περιφήμου διὰ τὴν ὠραιότητα Ἑλένης, συζύγου τοῦ Μενελάου βασιλέως τῆς Σπάρτης καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἰδοὺ τὸ περὶ τούτου χωρίον τοῦ Πausανίου· «Θαλαμῶν (α) δὲ ἀπέχει σταδίους εἴκοσιν

ὀνομαζομένη *Πέφνος* ἐπὶ θαλάσσης· πρόκειται δὲ νησίς, πέτρας τῶν μεγάλων οὐ μείζων *Πέφνος* καὶ ταύτῃ τὸ ὄνομα. Τεχθῆναι δὲ ἐνταῦθα τοὺς Διοσκούρους φασὶν οἱ Θαλαμᾶται. Τοῦτο μὲν δὴ καὶ Ἀλκμᾶνα ἐν ἄσματι οἶδα εἰπόντα· τραφῆναι δὲ οὐκέτι ἐν τῇ Πέφνῳ φασὶν αὐτοὺς· ἀλλὰ Ἑρμῆν τὸν εἰς Πελλάναν κομίσαντα εἶναι· ἐν ταύτῃ τῇ νησίδι ἀγάλματα Διοσκούρων χαλκᾶ, μέγεθος παιδαία, ἐν ὑπαίθρῳ τῆς νησίδος ἐστίν· ταῦτα ἡ θάλασσα ἀποκινεῖν οὐκ ἐθέλει κατακλύζουσα ὥρα χειμῶνος τὴν πέτραν· τοῦτό τε δὴ θαυμά ἐστι, καὶ οἱ μύρμηκες αὐτόθι λευκότερον ἢ ὡς μυρμήκων τὸ χρῶμα φαίνουσι· τὴν δὲ χώραν οἱ Μεσσηνιοὶ ταύτην αὐτῶν φασὶν εἶναι τὸ ἀρχαῖον, ὥς καὶ τοὺς Διοσκούρους μᾶλλον τι αὐτοῖς καὶ οὐ Λακεδαιμονίοις προσήκειν νομίζουσι·» (Paus. Lakonik. Bibl. III. XXVI. 2—4.) Ἡ παραλία αὕτη τῆς λακωνικῆς, ὅπως καὶ ἡ Πέφνος (*Τραχήλα* νῦν) ἀνήκουσι τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ, οὐχὶ δὲ τῷ Λακωνικῷ, ὡς λέγει ὁ σοφὸς Γερμανὸς Duncker ἐν τοῖς ἐξῆς· «ἐπὶ τοῦ πετρώδους νησιδίου Πέφνου ἐν τῷ Λακωνικῷ κόλπῳ ἴσταντο τὰ ἀρχαῖα εἰδωλά των, καὶ ὑπὸ τὰς σφοδρότάτας καταιγίδας ἀκλόνητα ἐπὶ τῆς γυμνῆς πέτρας· ἐδῶ ἐλέγετο ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἐγεννήθησαν (οἱ Διόσκουροι).» (Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γερμαν. ἐν Φιλίστ. τεύχ. Β'. τόμ. Γ. σελ. 110. ἡ θρηκ. τῶν ἀρχ. Ἑλλήνων ἐκ τῆς ὑπὸ Duncker ἱστορ. τῶν Ἑλλήνων (geschichte der griechen. Berlin 1856, σελ. 27 καὶ ἐξῆς τοῦ Α'. τόμ. τῆς ἱστορ. τῆς ἀρχαιότη.) Τὸ δὲ περίεργον, ὅτι ὁ σοφὸς Duncker λέγει ταῦτα ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτὸ τὸ κείμενον τοῦ Πausανίου, οὐ τινος τὴν μαρτυρίαν φέρει πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν ἐκ αὐτοῦ λόγων. Ἡλίκος ἂν ἦν θόρυβος, εἰ Ἕλληνας συγγραφεὺς τοιοῦτόν τι λάθος ἐποίει! Ὅπισθεν τοιούτων ὀνομασιῶν συγγραφῶν, οἷος ὁ Duncker, συρόμενοι καὶ οἱ Ἕλληνες ὑποπίπτουσι πολλάκις εἰς λάθη, ὅπως καὶ ὁ σοφὸς Κοραῆς, περὶ ἄλλου ἀκρωτηρίου τῶν Θυρίδων (Cano-grosso νῦν), ἐν τῇ αὐτῇ παραλίᾳ κειμένου κατὰ τὸν δῆμον Μέσσης, λέγει τάδε· «Αἱ Θυρίδες ῥωῶδης κρημνὸς κλπ. (σελ. 109, στ. 43 μέρ. Β. Στράβ. Γεωγρ. ἐκδ. Κοραῆ.) Τρία φησὶ νησίδια εἶναι Πλίνιος (IV, 19.) τὰς Θυρίδας· καὶ εἰκὸς αὐτὰ ταῦτα εἶναι τὰ ἐν τῷ Λακωνικῷ κόλπῳ (καὶ ὅμως οὐχ ὑπάρχουσι, καθότι ὁ Στράβων λέγει ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ τάδε· «διέχουσι δὲ σταδίους ρλ'. αἱ Θυρίδες τοῦ Ταινάρου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ οὔσαι, ῥωῶδης κρημνὸς» καὶ οὐκ ἐν τῷ Λακωνικῷ, οὐ τινος τῷ μυχῷ Τρίνασος κατὰκειται· ἄρα οὐ προτιμητέος ὁ Πλίνιος τοῦ Στράβωνος ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τὴν ἐπιστημο-

(α) Σήμερον αἱ θαλάμαι λέγονται Κουτήφαροι καὶ σώζουσιν ἐρείπια τινά, ὡς καὶ ἐπιγραφὰς εὑρεθείσας ἐν τῇ θέσει ὅπου

ἦν τὸ Μαντεῖον τῆς Ἰνυῦς (ἴδε Πανδ. φυλλ. 449—450—451—452—453—454.)